MALTA

TRIBUNAL GHAL TALBIET ZGHAR

GUDIKATUR DR.
GRAZIO MERCIECA

Seduta tal-15 ta' Settembru, 2005

Talba Numru. 17/2003

It-Tribunal;

Ra l-avviz tat-talba li jghid hekk:

“Peress illi l-attur jahdem cirka ta’ ghaxar t-itmien art pari ghal hdax il-elf mitejn u erbghin punt disgha (11240.9 mk) maghrufa bhala “Ta’ Xalati” fil-Kuntrada ta’ “Wied ir-Rihan” fil-limiti tan-Nadur, Ghawdex.

Peress illi bejn Jannar 2001 u Mejju 2002, haddiema tal-konvenut kull jaghtu training fir-erba’ ta’ l-attur, billi kienu jillendjaw bil-helicopter taghhom fil-propjeta ta’ l-attur specifikament. Dan minghajr permess ta’ l-attur , li meta prova jkellimhom sahansitra gie mhedded b’azzarin.

Peress illi minhabba dan l-illandjar tal-helicopter l-attur sofra ghadd ta’ danni konsiderevoli fir-raba tieghu konsistenti fi twaqqiegh ta’ hitan tas-sejjieh, twaqqiegh ta’ frott, u tkissir ta’ qnienec. Illi l-attur sofra ghalhekk is-segwenti danni materjali: Twaqqiegh ta’ frott:- Lm300; twaqqiegh ta’ zewgt hitan tas-sejjieh bil-qannic b’kollox

Lm140; Qannic li nqasam Lm50, Qannic twil li nkiser ghal kollox Lm90. Dan minbarra hsarat ohra li ma jistghux jigu kwantifikati, bhal tqaccit ta’ sigar.

Peress illi ghalhekk l-attur irid li jithallas minn ghand il-konvenut is-somma ta’ hames mija u sebghin liri Maltin (Lm570) danni sofferti minnu kif fuq spjegat. Illi l-konvenut ma hallas xejn minn dan l-ammont minkejja li nterpellat diversi drabi.

Jghid ghalhekk il-konvenut ghaliex ma ghandux jigi kkundannat minn dan it-Tribunal li :

1. Jhallas lil attur is-somma ta’ hames mija u sebghin lira Maltija (Lm570) kif fuq dovuta. Bl-imghaxijiet skond il-ligi.

Bl-ispejjes kollha inkluzi ta’ l-ittra interpellatorja spedita f’Mejju 2002 u ta’ l-ittra ufficjali ta’ Jannar 2003. bl-ingunzjoni tal-konvenut minn issa ghas-subizzjoni.”

Ra r-risposta tal-konvenut li tghid hekk:

“ Il-konvenut qieghed jikkontesta din it-talba u ghaldaqstant jesponi bir-rispett:

Preliminarjament, illi l-helicopter in kwistjoni mhuwiex propjeta’ tal-Forzi Armati Ta’ Malta fiwaqt li l-Pilota wkoll mhuwiex parti mill-Forzi Armati u anzi jgawdi l-immunita’ diplomatika.

Subordinatament, illi l-ekwipagg tal-helikopter m awera ebda negligenza jew wettaq xi att doluz li jaghti lok ghall-hlas ta’ danni skond il-ligi.

Subordinatament, illi jekk kien hemm xi danni dawn ma kienux jeccedu dak li wiehed normalment huwa tenut li jissaporti minhabba l-fatt li jghix f’socjeta’, u cioe’ minhabba l-fatt li jezisti l-principju tas-solidarjeta socjali .

Bl-ispejjez.”

Ra r-risposta tal-imsejjah fil-kawza li tghid hekk:

“ Din it-talba qieghdha tigi kontestata ghaliex :

Fl-ewwel lok l-eccipjent mhuwiex il-legittimu kuntradittur stante illi skond il-ftehim iffirmat fl-14 ta’ Lulju bejn u mill-Ministeru tad-Difiza Taljana u l-Ministeru ta’ L-Affarijiet Barranin Malti, huwa l-gvern Malti li jrid jaghmel tajjeb ghal-kwalunkwe danni li jistghu jigi kkawzanti mill-membri tal-Missjoni Taljana waqt il-qadi ta’ dmirijiethom.

Subordinatament, ebda helikopter tal-Missjoni ma kien qed jittajjar vicin l-ghalqa in kwistjoni fil-jum li gie indikat mill-attur, jekk l-istess attur b’xi mod jaf b’xi jum jew jiem partikolari ohrajn fejn allegatament saru titjiriet fuq proprjeta’ tieghu ghandu jindikahom.”

Ikkunsidra

Illi l-ghalqa tal-attur tinstab vicin ta’ bazi tal-ajru tal-Forzi Armati ta’ Malta fil-Qortin Ghawdex. Din il-bazi tintuza minn dawn il-forzi kif ukoll mill-Missjoni Militari Taljana f’Malta.

L-attur(fol 28), kif ukoll zewg xhieda indipendenti minnu prodotti (John Muscat a fol 25; Christopher Magro a fol 35), ilkoll xehdu kif raw helicopters jittajjru fil-baxx kemm jew fuq l-ghalqa tieghu jew fil-vicinanzi. Tassew illi Christopher Magro ra helicopter fl-24 ta’ Gunju 2002 li jigi wara l-perjodu msemmi fl-Avviz tat-Talba, izda d-deposizzjoni tieghu xorta wahda tikkorrobora x-xhieda l-ohra ghall-fatt li fl-inhawi jkun hemm il-helicopters jittajjru fil-baxx.

Ir-records prodotti mill-konvenut u mill-kjamat fil-kawza juru li effettivament saru titjiriet mill-bazi tal-Qortin fit-23 t’April 2003 data indikata mill-attur bhala l-wahda li fiha helicopter nizzel suldati fuq blata kbira li hemm fir-raba tieghu aktarx ghal skop ta’ tahrig. Jichdu pero’ li kien hemm awtorizzazzjoni ghal titjiriet fil-baxx.

L-attur u x-xhieda l-ohra m'gharfu l-ebda arma distintiva fuq il-helicopters li raw jimmanvraw fil-baxx. L-attur pero' jghid li dejjem ra lill-helicopters sejrin lejn il-bazi tal-Qortin. Dan jeskludi l-possibilita' li l-helicopters kienu jappartjenu lil terzi persuni bhal xi kumpannija tal-films, ghax dawn jitilqu u jillandjaw x'imkien iehor, u mhux fil-bazi tal-Qortin.

Ghalkemm l-attur ma rnexxilux jipprova b'certezza assoluta li l-helicopter li ghamillu l-hsara jappartjeni lill-konvenut jew lill-kjamat in kawza, il-piz tal-prova li ghandu fuq spallejh huwa biss li jikseb il-konvinciment tat-Tribunal biss fuq bazi ta' bilanc ta' probabilita'. A bazi ta' dan il-kriterju, mhux verosimili li l-helicopter ma kienx jappartjeni lill-konvenut jew lill-kjamat fil-kawza, ghax ebda helicopters ohra ma jittajjru normalment fl-inhawi, u ebda helicopters ma jillandjaw fil-bazi tal-Qortin ghajr dawk taghhom. L-attur ma ppruvax jekk il-helicopter kienx tal-forzi Maltin jew tal-forzi Taljani, izda in vista tar-risposta tal-kjamat fil-kawza fis-sens li kwalunkwe hsara li jistghu jikkawzaw it-Taljani jwiegeb ghaliha l-Gvern Malti, l-anqas ghandu ghalfejn jaghmel din il-prova li altrimenti kien ikun obbligat li jaghmel.

Dwar il-quantum tad-danni, dan ma giex kontradett mill-konvenut jew mill-imsejjah fil-kawza u ghalhekk jitqiesu li gie ammess mill-istess.

Ghaldaqstant it-Tribunal jaqta' u jiddeciedi billi jiddikjara lill-konvenut responsabbli ghall-hsarat sofferti mill-attur u konsegwentement jikkundannah ihallsu s-somma ta' LM570 bl-ispejjez inkluzi dawk tal-imsejjah fil-kawza u tal-ittra ufficjali ta' Jannar 2003 a kariku tal-istess konvenut.

< Sentenza Finali >

---------------------------------TMIEM---------------------------------